

**UCHWAŁA NR RG - XVI / 178 / 16
RADY GMINY SITKÓWKA-NOWINY**

z dnia 22 lutego 2016 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny
na lata 2016-2018**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 ze zm.), oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332) Rada Gminy Sitkówka-Nowiny uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się, Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016-2018, stanowiący Załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sitkówka-Nowiny

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Zofia Duchniak

Załącznik do Uchwały Nr RG - XVI / 178 / 16
Rady Gminy Sitkówka-Nowiny
z dnia 22 lutego 2016 r.

**GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2016 – 2018**

Spis treści:

Rozdział I. Wiadomości ogólne

1. Wstęp
2. Analiza SWOT
3. Podstawa prawna Programu
4. Zasady działania Programu
5. Diagnoza środowiska lokalnego

Rozdział II. Zadania i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny

1. Zadania i realizatorzy zadań
2. Źródła finansowania Programu
3. Monitoring i ewaluacja Programu
4. Zakończenie

I. Wiadomości ogólne

1. Wstęp

Pierwszy Program Wspierania Rodziny w gminie Sitkówka – Nowiny opracowano na lata 2013-2015. Program przyjęty został **Uchwałą NR RG - XXXI/267/13 Rady Gminy Sitkówka-Nowiny z dnia 27 maja 2013 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013-2015** i był odpowiedzią na obowiązek nałożony na gminy ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która to nakazuje samorządowi podejmowanie działań wspierających wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Zgodnie z powyższą ustawą samorząd gminy powinien realizować następujące zadania:

1. Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
4. Finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające,
5. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
6. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
7. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem i przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy,
8. Przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji o powstałych zaległościach z tytułu nie ponoszenia przez rodziców opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, za okres dłuższy niż 12 miesięcy.

2. Analiza SWOT

W celu opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018 dokonano analizy SWOT (polega ona na posegregowaniu posiadanych informacji o danej sprawie na cztery grupy: słabe i mocne strony oraz szanse i zagrożenia) Programu, który realizowany i wdrażany był w latach 2013-2015 przez Gminę Sitkówka - Nowiny. Szczegóły analizy przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 1. Analiza SWOT

WSPARCIE RODZINY NA TERENIE GMINY SITKÓWKA – NOWINY	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym, - doświadczenie i wiedza we wsparciu rodziny pracowników GOPS, odpowiedzialnych za realizację wsparcia, - znajomość zasobów środowiska lokalnego przez pracowników GOPS, - zapewnienie kadry GOPS szkoleń	- niewystarczająca ilość propozycji spędzania wolnego czasu oraz socjoterapii dla młodzieży zagrożonej, - brak ośrodków wsparcia dziennego, - brak dostępu do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, - brak zaplecza technicznego do realizacji form wsparcia (brak pomieszczeń, wyposażenia), - brak środków na poszerzenie oferty wsparcia

<p>oraz studiów podyplomowych, - zatrudnianie Asystenta Rodziny pozwalające na poprawę stanu emocjonalnego, zwiększenie kompetencji społecznych i rodzicielskich oraz nabycie umiejętności rozwiązywania problemów przez rodzinę, - działalność na rzecz rodzin instytucji oraz placówek oświatowych - otwartość na współpracę, - realizacja programów profilaktycznych, - realizacja projektów systemowych celem aktywizacji społeczno – zawodowej osób z terenu gminy, - realizacja rządowego programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” finansującego dożywianie dzieci w szkołach; - budowa i modernizacja świetlic środowiskowych na wsiach, - budowa nowoczesnych boisk i sal gimnastycznych,</p>	<p>rodziny, - małe zaangażowanie organizacji pozarządowych do działań wspierających procesy wychowawcze w rodzinie, - brak atrakcyjnej, bezpłatnej oferty wsparcia i organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, - rosnące potrzeby w zakresie poradnictwa rodzinnego, wsparcia środowiskowego, które nie są zaspokajane</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>- wzrost świadomości jakie znaczenie i jaką wartość niesie ze sobą rodzina, - wzrost świadomości dotyczący wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez rodziny, - wzrost świadomości i umiejętności korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia - możliwość pozyskania środków zewnętrznych, - możliwość współpracy z organizacjami pozarządowymi, - zbudowanie zintegrowanego systemu wsparcia</p>	<p>- brak wsparcia opiekuńczo-wychowawczego dla rodziców – mniejsze szanse rozwojowe dzieci, - wzrost kosztów utrzymania rodziny, - wypalenie zawodowe pracowników, - stereotypowe myślenie odbiorców wsparcia dziennego dotyczące GOPS-u, jako instytucji udzielającej jedynie wsparcia finansowego, - zagrażające i aspołeczne formy spędzania wolnego czasu przez młodzież i dzieci</p>

Dokonana analiza pozwoliła wyznaczyć kierunki działań na kolejne lata realizacji Programu.

2. Podstawa prawna Programu

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78 poz 483 ze zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r. poz. 1286),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz.124),

– Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163).

4. Zasady działania Programu

W zakresie udzielania pomocy rodzinom oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków dezintegracji rodzin Program oparty jest na zasadach:

- wzajemnej współpracy i współdziałania odpowiednich służb publicznych, organizacji pozarządowych i kościołów oraz związków wyznaniowych, a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z pomaganiem rodzinie,
- jawności działań organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie wspierania rodziny z poszanowaniem godności wszystkich osób.

5. Diagnoza środowiska lokalnego

Według definicji wskazanej w art. 16 pkt 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015 r. poz. 163) rodzina określana jest jako „osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące”.

Z analiz danych sprawozdawczych prowadzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sitkówce-Nowinach wynika, że niezbędna jest praca w zakresie wsparcia rodzin z gminy Daleszyce na różnych płaszczyznach. Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2013-2015 z wyszczególnieniem liczby posiadanych przez nich dzieci.

Tabela 2. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2013-2015

Rok	Ogółem liczba rodzin	Rodziny z dziećmi					
		Ogółem liczba dzieci	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci i więcej
2013	414	187	84	73	22	3	5
2014	368	137	59	47	25	2	4
2015	326	115	46	44	17	3	5

Stan na dzień 01.12.2015 r.

Dane sprawozdawcze pokazują, że problemami najczęściej występującymi w rozeznaczonych środowiskach były: bezrobocie, ubóstwo oraz długotrwała lub ciężka choroba.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sitkówce-Nowinach prowadzi pracę socjalną z rodzinami z problemem uzależnień poprzez kierowanie osób nadużywających alkohol do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sitkówce-Nowinach. Poniższa tabela przedstawia liczbę skierowań na badania psychiatryczno-psychologiczne oraz na leczenie odwykowe osób zgłoszonych na Komisję, a także liczbę posiedzeń Komisji w latach 2013-2015.

Tabela 3. Liczba osób skierowanych na badania psychiatryczno-psychologiczne oraz na leczenie odwykowe w latach 2013-2015

Rok	Liczba zgłoszeń	Osoby skierowane na badania	Osoby skierowane na leczenie odwykowe	Ilość spotkań GKRPA
2013	44	38	38	13
2014	27	26	26	11
2015	49	47	47	23

Stan na dzień 31.12.2015 r.

W sytuacji, gdy osoba zostaje skierowana na terapię alkoholową w trybie niestacjonarnym, ma ona możliwość odbycia jej w Punkcie Konsultacyjno-Terapeutycznym w Sitkówce-Nowinach, który czynny jest raz w tygodniu i mieści się w świetlicy środowiskowej w Nowinach.

Rodziny dotknięte przemocą kierowano do Zespołu Interdyscyplinarnego w Sitkówce-Nowinach

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego w Sitkówce-Nowinach należy w szczególności:

- integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli różnych podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Poniższa tabela przedstawia liczbę założonych Niebieskich Kart, w tym założonych przez rodziny z dziećmi, a także ilość powołanych grup roboczych w latach 2013-2015.

Tabela 4. Liczba założonych Niebieskich Kart oraz powołanych grup roboczych w latach 2013-2015

Rok	Liczba Niebieskich Kart		Liczba powołanych grup roboczych
	Ogółem	Rodziny z dziećmi	
2013	6	2	1
2014	20	12	3
2015	29	11	15

Stan na dzień 31.12.2015 r.

W sytuacji, gdy rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub te prawa zostają im ograniczone, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej poprzez umieszczenie go poza rodziną biologiczną.

W ostatnich latach w tutejszej gminie zarejestrowane zostały pięć rodzin zastępczych spokrewnionych.

Aby zapobiegać sytuacjom, w których dzieci należy odebrać z ich naturalnego środowiska oraz aby przywrócić władzę rodzicielską rodzicom, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej rodzinie zostaje przydzielony asystent rodziny. W Gminie Sitkówka-Nowiny od 2013 r. zatrudniony jest asystent rodziny. W 2013 r. współpracował on z 7 rodzinami, które miały trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W 2014 r. obejmował swoim wsparciem 10 rodzin, natomiast w 2015 r. - 12 rodzin.

W szkołach funkcjonujących na terenie gminy Sitkówka-Nowiny co roku realizowane są liczne programy profilaktyczne z zakresu profilaktyki uzależnień, kształtowania prawidłowych nawyków dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz zachowań asertywnych. Zespół Szkolno – Przedszkolny w Sitkówce-Nowinach psychologa, który służy pomocą dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym w radzeniu sobie z trudnymi sytuacjami.

Rozdział II. Zadania i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny

1. Zadania i realizatorzy zadań

Głównym celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest tworzenie warunków umożliwiających poprawę sytuacji społecznej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ich wspieranie w prawidłowym funkcjonowaniu poprzez realizowanie skoordynowanej polityki społecznej na rzecz wzmocnienia rodziny przez wyspecjalizowane instytucje samorządu lokalnego.

Cel 1.	Monitoring skali potrzeb i problemów rodzin
Zadania	Systematyczny monitoring rodzin objętych pomocą GOPS
Zakładane rezultaty	Sprecyzowana wiedza na temat rodzin wymagających pomocy
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sitkówce- Nowinach

Cel 2.	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin
Zadania 1.	Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia (zasiłki okresowe, celowe, zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze, stypendia szkolne, pomoc osobom uprawnionym do alimentów) 2. Finansowanie dzieciom dożywiania w szkole 3. Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin wymagających wsparcia.
Zakładane rezultaty	1. Podniesienie bezpieczeństwa bytowego i zdrowotnego rodziny 2. Zapobieganie rozpadowi rodziny i umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej z powodów socjalno-bytowych 3. Uczenie rodziców i dzieci postaw prozdrowotnych
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sitkówce- Nowinach, SZPOZ w Sitkówce - Nowinach, placówki oświatowe
Cel 3.	Poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym
Zadania 1.	Wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu poprzez pracę socjalną oraz współpracę z asystentem rodziny 2. Podejmowanie działań w celu pozostawienia dzieci w rodzinie biologicznej oraz przywrócenia dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej rodzicom biologicznym 3. Organizowanie czasu wolnego i wypoczynku dla dzieci z rodzin wymagających wsparcia 4. Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego: psycholog, logopeda, prawnik
Zakładane rezultaty	1. Podniesienie umiejętności rodzicielskich oraz poprawa zdolności wychowawczych rodziców 2. Wzrost świadomości w związku z pełnieniem ról rodzicielskich oraz w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny 3. Podniesienie możliwości rozwojowych dzieci i młodzieży 4. Promowanie i wspieranie organizacji różnych form spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, parafie, placówki oświatowe, Gminny Ośrodek Kultury, Urząd Miasta i Gminy, placówki oświatowe
Cel 4.	Podejmowanie działań interdyscyplinarnych mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz rozwiązywanie już istniejących
Zadania	1. Współpraca z podmiotami i instytucjami zajmującymi się rodziną 2. Pomoc rodzinom dotkniętym uzależnieniami 3. Pomoc rodzinom dotkniętym przemocą 4. Zapewnienie wsparcia przez asystenta rodziny 5. Tworzenie i realizacja programów profilaktycznych w zakresie zapobiegania niekorzystnym zjawiskom społecznym
Zakładane rezultaty	1. Zmiana postaw i zachowań w rodzinach zagrożonych negatywnymi zachowaniami społecznymi 2. Zwiększenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców 3. Wzrost świadomości i umiejętności radzenia sobie z negatywnymi zjawiskami społecznymi i przyjmowanie pozytywnej postawy społecznej i obywatelskiej przez dzieci i młodzież 4. Współpraca między osobami pracującymi na rzecz rodziny 5. Ukierunkowanie pomocy na rzeczywiste problemy i potrzeby
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Kielce, Centrum Interwencji Kryzysowej w Kielcach, placówki oświatowe, Zespół Interdyscyplinarny, komisariat policji, przychodnie rodzinne, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjno-Terapeutyczny, psycholog,

Cel 5.	Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin dysfunkcyjnych
Zadania	1. Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w pieczy zastępczej 2. Kierowanie członków rodzin do projektów systemowych 3. Prowadzenie monitoringu dzieci w rodzinach dotkniętych sytuacją kryzysową
Zakładane rezultaty	1. Zmiana postaw i zachowań członków rodzin dysfunkcyjnych 2. Wszechstronna i systemowa pomoc dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, komisariat policji, placówki oświatowe
Cel 6.	Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się niesieniem pomocy rodzinom
Zadania	1. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pomagających rodzinie poprzez udział w szkoleniach, stażach, studiach podyplomowych
Zakładane rezultaty	1. Podniesienie profesjonalizmu osób niosących pomoc w rodzinie 2. Podniesienie kompetencji i skuteczności podejmowanych działań pomocowych
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe

Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin z gminy Sitkówka-Nowiny. Wspieranie rodzin będzie miało charakter profilaktyczny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami przy wykorzystaniu własnych umiejętności. Wsparcie instytucjonalne będzie zapewnione w sytuacji, gdy rodzina będzie musiała zmierzyć się z problemami, których nie jest w stanie samodzielnie rozwiązać. Zadania wynikające z powyższego Programu realizowane będą zgodnie z zasadą pomocniczości i z uwzględnieniem podmiotowości dzieci i rodziny.

2. Źródła finansowania Projektu

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2015-2018 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Sitkówka-Nowiny, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

3. Monitoring i ewaluacja Programu

W ramach ewaluacji Programu prowadzony będzie monitoring. Głównymi obszarami monitorowania Programu będą wyznaczone zadania.

Monitoring realizacji Programu umożliwi:

- rozpoznanie ilościowe rodzin wymagających pomocy,
- ocenę zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za ich realizację,
- stan zaawansowania prowadzonych działań,
- ocenę stopnia zadowolenia członków rodzin z oferowanej pomocy,
- zebranie informacji, które dostarczą podstaw do planowania działań profilaktycznych na lata następne oraz przesłanek do oceny ich skuteczności.

4. Zakończenie

PRZEWODNICZĄCA

Rady Gminy

Zofia Duchniak

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Sitkówka-Nowiny na lata 2016-2018 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności.

Przewodnicząca Rady Gminy

Zofia Duchniak